

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WITOWICE

Spis treści

1. WSTĘP.....	4
2. KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	5
2.1. POŁOŻENIE.....	5
2.2. RYS HISTORYCZNY.....	6
2.3. ŚRODOWISKO.....	7
<i>Gleby.....</i>	<i>7</i>
<i>Klimat.....</i>	<i>8</i>
<i>Złoża kopalin.....</i>	<i>8</i>
<i>Wody.....</i>	<i>8</i>
2.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I KOMUNIKACYJNA.....	9
<i>Telekomunikacja.....</i>	<i>9</i>
<i>Transport i komunikacja.....</i>	<i>9</i>
<i>Komunikacja drogowa.....</i>	<i>9</i>
<i>Komunikacja kolejowa.....</i>	<i>9</i>
<i>Komunikacja autobusowa.....</i>	<i>9</i>
<i>Ciepłownictwo i gazownictwo.....</i>	<i>10</i>
<i>Zaopatrzenie w wodę i kanalizacja.....</i>	<i>10</i>
<i>Źródła energii.....</i>	<i>10</i>
<i>Gospodarka odpadami.....</i>	<i>11</i>
<i>Oświata.....</i>	<i>11</i>
<i>Zdrowie.....</i>	<i>11</i>
<i>Rekreacja i sport.....</i>	<i>11</i>
<i>Kultura i dziedzictwo kulturowe.....</i>	<i>12</i>
<i>Zabytki Gminy Wiązów.....</i>	<i>12</i>
2.5. GOSPODARKA.....	12
<i>Turystyka.....</i>	<i>14</i>
3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW WSI WITOWICE	14
3.1. POŁOŻENIE.....	14
3.2. RYS HISTORYCZNY.....	15
3.3. ŚRODOWISKO.....	16
3.3.1. <i>Wody.....</i>	<i>16</i>
3.3.2. <i>Gleby.....</i>	<i>16</i>
3.3.3. <i>Lasy.....</i>	<i>16</i>
3.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I KOMUNIKACYJNA.....	16
3.4.1. <i>Transport i komunikacja.....</i>	<i>16</i>
3.4.2. <i>Telekomunikacja.....</i>	<i>17</i>
3.4.3. <i>Ciepłownictwo i gazownictwo.....</i>	<i>17</i>
3.4.4. <i>Zaopatrzenie w wodę i kanalizacja.....</i>	<i>17</i>
3.4.5. <i>Energetyka.....</i>	<i>17</i>
3.4.6. <i>Gospodarka odpadami.....</i>	<i>17</i>
3.5. SFERA SPOŁECZNA.....	17
3.5.1. <i>Oświata.....</i>	<i>17</i>
3.5.2. <i>Zdrowie.....</i>	<i>17</i>
3.5.3. <i>Rekreacja i sport.....</i>	<i>18</i>
3.5.4. <i>Kultura i dziedzictwo kulturowe.....</i>	<i>18</i>

3.6. GOSPODARKA.....	25
3.6.1. Podmioty gospodarcze.....	25
3.6.2. Turystyka.....	25
4. ANALIZA SWOT.....	26
4.1. MOCNE I SŁABE STRONY MIEJSCOWOŚCI.....	26
4.2. SZANSE I ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE.....	27
4.3. ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY.....	28
5. WIZJA ROZWOJU WSI.....	29
5.1. WIZJA I CELE STRATEGICZNE.....	29
<i>Wizja wsi.....</i>	<i>29</i>
<i>Cele i działania.....</i>	<i>29</i>
5.2. ODNIESIENIA DO LOKALNYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH.....	30
6. PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA.....	31
6.1. PLAN DZIAŁAŃ.....	31
6.2. HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY DLA ZADAŃ 2008-2015.....	32
7. WDRAŻANIE I MONITOROWANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI.....	33
8. WYKAZ TABEL I RYSUNKÓW.....	34
8.1. SPIS RYSUNKÓW.....	34
8.2. SPIS TABEL.....	35

1. Wstęp

Niniejszy Plan Odnowy Miejscowości Witowice jest dokumentem strategicznym sołectwa i stanowi podstawę jego rozwoju. Plan Odnowy jest także dokumentem planistycznym, przedstawiającym zakres potrzeb oraz zamiarów inwestycyjnych miejscowości w latach 2008-2015.

Celem opracowania jest stworzenie podstaw dla odnowy wsi i jej rozwoju, rozumianych jako poprawa warunków życia i pracy mieszkańców wsi. Ma on posłużyć przy aplikowaniu o środki pomocowe dla sołectwa w ramach Programu Rozwojów Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, a także o fundusze z Regionalnego Programu Operacyjnego Dolny Śląsk.

Dokument składa się z 8 części. Część pierwszą stanowi niniejszy wstęp. W części drugiej zamieszczona jest krótka charakterystyka całej gminy Wiązów. Kolejną część to inwentaryzacja zasobów miejscowości Wiązów. W kolejnych częściach Planu przedstawione zostały:

- analiza mocnych i słabych stron miejscowości wraz z szansami i zagrożeniami, płynących z otoczenia,
- wizja, misja, cele strategiczne i kierunki rozwoju gminy,
- potrzeby i priorytety inwestycyjne na lata 2008-2013,
- operacje przedstawione do realizacji przy wykorzystaniu funduszy z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (działania pn. Odnowa i Rozwój Wsi, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013) wraz z harmonogramem rzeczowo-finansowym.

Zapisy Planu Odnowy Miejscowości Witowice są spójne z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym oraz regionalnym, w tym z Narodową Strategią Spójności 2007-2013, Planem Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa na lata 2007-2013, Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do roku 2020, a także dokumentami powiatowymi oraz gminnymi, Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Wiązów– okres programowania 2008-2015, Strategią Rozwoju Powiatu Strzelińskiego okres programowania 2008-2018.

Podstawą utworzenia niniejszego Planu Odnowy jest świadomość lokalnej społeczności o charakterze lokalnych zasobów i własnego potencjału. Koncentruje się na stosunkowo prostych przedsięwzięciach, których realizacja zapewni podniesienie standardu życia lokalnej społeczności.

Plan Odnowy został opracowany na podstawie dwóch głównych elementów; z jednej strony są to dane statystyczne dotyczące sfery demograficznej, społecznej, gospodarczej oraz infrastrukturalnej

- na poziomie gminy oraz samej miejscowości Witowice, z drugiej strony,
- informacje uzyskane w szeroko rozumianych konsultacjach społecznych, w tym spotkaniach z mieszkańcami i lokalnymi liderami oraz Sołtysem i Radą Sołecką, a także z pracownikami Urzędu Miasta i Gminy Wiązów. Na tej podstawie wyznaczone zostały (pożądane i uzasadnione z punktu widzenia lokalnej gospodarki i społeczności) kierunki rozwoju miejscowości.

Również na tej podstawie wypracowano analizę SWOT, która przedstawia silne i słabe strony Witowice, a także szanse i zagrożenia płynące z zewnątrz. Jednocześnie mieszkańcy mieli możliwość zgłaszania inwestycji niezbędnych do realizacji na terenie swojej miejscowości, wskazali również hierarchię ich ważności.

Plan Odnowy Miejscowości Witowice powstał przy udziale mieszkańców miejscowości i przy wyżej wskazanych narzędziach, w okresie grudzień 2008 – marzec 2009 roku. Będzie obowiązywać w latach 2008-2015.

Przewiduje się, iż Plan ten może być zmieniany bądź uaktualniany w okresie jego obowiązywania w odpowiedzi na zmiany dokonujące się w bardzo dynamicznym otoczeniu gospodarczo-społecznym miejscowości.

2. Krótka charakterystyka Gminy

2.1. Położenie

Gmina Wiązów leży w powiecie strzelińskim w środkowo-wschodniej części województwa dolnośląskiego. Od wschodu sąsiaduje z województwem opolskim, od południa z byłym województwem wałbrzyskim, od zachodu i południowego zachodu z gminą Strzelin, od północnego –zachodu z gminą Domaniów i od północnego wschodu z gminą Oława. Jej granice administracyjne oddalone są zaledwie 25 kilometrów na południowy-wschód od Wrocławia (miejscowości Ośno i Kurów) i około 50 km od miasta Opole (Kłósów).

Gminę Wiązów, która obejmuje swoją powierzchnią 141,82 km² tworzą 24 sołectwa. Gmina posiada idealne położenie logistyczne. Przez tereny gminy przebiega autostrada A4 z dwoma węzłami: Brzezimierz i Przylesie, droga krajowa nr 39 oraz sieć dróg wojewódzkich.

Doskonała lokalizacja względem aglomeracji wrocławskiej i miasta Opola oraz bliskość autostrady A4 stwarzają idealne warunki do inwestowania w Gminie Wiązów. Wskutek takiego położenia teren gminy uznać można za wschodnią bramę województwa dolnośląskiego dla Przedgórza Sudeckiego.

Gminę Wiązów charakteryzują silne powiązania funkcjonalno-przestrzenne z otoczeniem regionalnym, wynikające przede wszystkim z bliskości i atrakcyjności najważniejszej arterii komunikacyjnej w południowej części Polski, jaką jest autostrada A4 (przebiegająca w pobliżu miejscowości Kurów, Kalinowa, Kłósów i Jaworów) oraz przebiegających tu dróg:

- o kategorii krajowej: Kudowa – Łagiewniki –Opole,
- o kategorii wojewódzkiej: Strzelin – Oława oraz Strzelin – Grodków.

Natomiast szczególne powiązania z miastem Strzelin wynikają m.in. z pełnionej przez nie funkcji

powiatowej i skoncentrowaniu na jego terenie szeregu usług wyższego rzędu dotyczących mieszkańców gminy (delegatury administracji rządowej: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego, Inspekcja Sanitarna i Weterynaryjna, Inspekcja Ochrony Roślin, Komenda Policji, Sąd, Prokuratura, Centrum Medyczne, finanse i ubezpieczenia itd.). Miasto Strzelin jest także najważniejszym ośrodkiem edukacji ponadgimnazjalnej. Drugim ważnym ośrodkiem miejskim dla mieszkańców gminy Wiązów, głównie ze wsi położonych na jej wschodnich krańcach, jest Brzeg.

Teren Gminy położony jest w obszarze uznawanym za najcieplejszą część Polski.

Rysunek 1 *Mapa gminy Wiązów*

Źródło: www.wiazow.pl

Gmina Wiązów liczy 7 537 mieszkańców

2.2. Rys historyczny

Tereny Wiązowa i okolic były zamieszkane już przed sześcioma tysiącami lat, co potwierdzają liczne znaleziska archeologiczne. Słowianie na te ziemie przybyli w VI wieku p.n.e. w czasach wędrówki ludów. Przed nimi mieszkali tutaj Scytowie, potem Celtowie i germańscy Wandalowie. Pierwsza wzmianka o Wiązowie pochodzi z 1155 roku – w bulli protekcyjnej papieża Hadriana IV, wystawionej dla biskupstwa wrocławskiego, wymieniona jest miejscowość VENZOUCI – Wiązowicy, w znaczeniu: mieszkańcy terenu porośniętego wiązami. W XIII wieku w Wiązowie, przy przeprawie przez Oławę, działała książęca komora celna, kontrolująca handel na szlaku drogowym z Wrocławia do Ołomuńca i z Kłodzka do Kalisza. Biskup Tomasz I (1232-1268), starający się odbudować włości kościelne ze zniszczeń wywołanych najazdem mongolskim, postanowił na polach wsi Wiązów w sąsiedztwie kasztelańskiego grodu założyć miasto. Na jego budowę, książę wrocławski Henryk III Biały zgodził się w 1250 roku. Biskupim urzędnikiem, który miasto rozplanował i sprowadził z zachodu osadników, był pochodzący prawdopodobnie z Nysy, sołtys Jan, później mianowany wójtem. Miasto funkcjonowało według prawa flamandzkiego, otoczone fosą i wałem, później murem, z trzema miejskimi bramami- Wrocławską, Nyską i Brzeską. Wybudowano też szpital i kościół. O tym drugim, pierwsza oficjalna wzmianka pochodzi z 1315 roku i nosił on wtedy wezwanie Świętego Krzyża. Zniszczony w czasie wojen

husyckich, został odbudowany w 1450 roku. W 1638 roku jako jego patron, po raz pierwszy został wymieniony Św. Mikołaj. Po licznych przebudowach i modernizacjach świątynia ma charakter barokowy.

W 1350 roku, za czasów biskupa Przeclawa z Pogorzeli (1341-1376), Wiązów ostatecznie został miastem biskupim i cały czas pozostawał całkowicie katolickim. Pierwszym, znanym z nazwiska burmistrzem miasta był Nikolaus Smed, wzmianka o nim pochodzi z 1414 roku. Biskup Andrzej Jerin (1585- 1596) podjął się trudu odbudowy i modernizacji umocnień miejskich, miasto otoczono dwoma, solidniejszymi murami. W tym czasie przebudowano także bramę Wrocławską i Nyską. Na drugim piętze ratusza, do teraz zachował się jego herb. W grudniu 1740 roku Śląsk został zajęty przez wojska Fryderyka II. W czasie wojen śląskich, miasto było wielokrotnie rabowane, nakładano ogromne kontrybucje. Mieszkańcy w tym czasie utrzymywali się jak dawniej z rzemiosła i rolnictwa. Od 1784 roku w Wiązowie funkcjonuje pierwsza poczta. Zatrzymywał się tutaj pocztylion, jadący z Brzegu do Strzelina i z powrotem. W 1810 roku państwo pruskie przeprowadziło sekularyzację dóbr kościelnych – Wiązów przestał być miastem biskupim, stał się królewskim. Pojawiło się ożywienie gospodarcze: od 1834 roku zaczęła działać pierwsza apteka, w 1862 roku została wybudowana pierwsza fabryka cygar, kilka lat później powstała druga, a przed pierwszą wojną światową trzecia – najnowocześniejsza i największa, która liczyła się na rynkach niemieckich i europejskich. W 1904 roku na ulicach miasta rozbłysnęły pierwsze żarówki - turbiny wodne napędzające generatory elektryczne zostały zamontowane w Młynie Miejski. Wybudowano między innymi nowoczesną mleczarnię, cegielnię produkującą również doskonale dachówki, basen kąpielowy z zapleczem rekreacyjnym. Po sekularyzacji w mieście osiedlili się ewangelicy. W 1889 roku została oddana do użytku linia kolejowa z Wiązowa do Strzelina, a w 1910 do Brzegu. Do miasta przyłączono sąsiednie wsie: Półwioska i Biskupice oraz tereny dworca kolejowego. Przed II wojną światową, w 1938 roku, została oddana do użytku nowa szkoła, która po rozbudowie służy dzieciom i młodzieży po dziś dzień. 14 lutego 1945 roku, miasto zostało zdobyte przez Armię Radziecką i z tym dniem Wiązów stał się na powrót miastem polskim. Większość niemieckich mieszkańców została ewakuowanych do Bystrzycy Kłodzkiej, a na podstawie umowy poczdamskiej, praktycznie wszyscy zostali wysiedleni do Niemiec. W Wiązowie zaczęli się osiedlać nowi mieszkańcy - głównie repatrianci z kresów wschodnich II Rzeczypospolitej, osadnicy z Małopolski, zdemobilizowani żołnierze z I i II Armii WP, Polacy z Zachodu, byli przymusowi pracownicy wracający z Niemiec. Życie powoli wracało do normy. Uruchomiono pocztę, kolej, szkołę, szpital, piekarnie, zakłady rzemieślnicze i usługowe. Znaczenie w handlu zaczęła odgrywać Gminna Spółdzielnia, w której rękach znalazły się sklepy, skup produktów rolnych, usługi. Powstały zakłady pracy jak np. PGR, Zakład Przemysłu Skórzanego "Odra", zakład produkcji czyściwa czy zakład betoniarski. Jednocześnie do Strzelina przeniesiono masarnię, drukarnię, rozlewnię piwa i wód gazowanych.

W ostatnich latach władze gminy, biorąc pod uwagę sąsiedztwo autostrady A4, postawiły na rozwój gospodarczy regionu. Szczególny nacisk został położony na przygotowanie terenów pod przyszłe inwestycje.

2.3. Środowisko

Gleby

Gleby Gminy są stosunkowo dobre. Najlepsze na Równinie Wrocławskiej to czarnoziemy na lessach. Równina Grodkowska to głównie bielice, a Wysoczyzna Niska to częściowo sandry, a przede wszystkim również bielice. Przy takich glebach zrozumiałe jest niemal całkowite wylesienie terenu. Jedynie na fragmentach wzgórz Wysoczyzny znajdziemy niewielkie

obszary zalesione głównie monokulturą sosnową, a w dolinach Rowu Rożnowskiego, Krynki i Oławy miejscami lasy łęgowe. W północnej części gminy generalnie dominują czarne ziemie wykształcone na utworach gliniastych o różnych frakcjach i ilastych. W części południowej większe rozprzestrzenienie mają gleby bielcowe, pośród których mniejszymi lub większymi enklawami występują czarne ziemie i gleby brunatne wylugowane. Walory produkcyjne gleb gminy są na ogół wysokie.

Klimat

Teren gminy położony jest w regionie, który uznawany jest za najcieplejszą część Polski. Jest to jedyne miejsce w kraju, gdzie średnia roczna temperatura przekracza +8.5 0C. Warunki solarne na całym obszarze, ze względu na płaskość terenu, nie wykazują różnic. Na obszarze pozadolinowym pierwsze przymrozki występują w październiku, a ostatnie w kwietniu, wyjątkowo w maju. Okres zimny trwa 10-11 tygodni. Okres wegetacyjny trwa 220 dni. Średnia roczna suma opadów wynosi 630 mm. Liczba dni pogodnych w roku - ponad 50. Tak łagodny i dogodny klimat, z umiarkowanie ciepłym latem, z ciepłą zimą i bardzo długim okresem wegetacyjnym ma ogromny wpływ na wykorzystanie tych terenów głównie w kierunku rolniczym.

Złoża kopalin

Na terenie gminy Wiązów znajduje się kilka rozpoznanych złóż, z których kruszywa były eksploatowane w ostatnim czasie w okolicach Kalinowej i Jaworowa. Jest także spora ilość wyrobisk „dzikich”, które powstały w latach powojennych bez żadnych uzgodnień administracyjnych. Dla obiektów tych brakuje precyzyjnej dokumentacji i nie są one w pełni zinwentaryzowane. Ze względu na niską skalę wydobywania są to małe i średnie wyrobiska położone w pobliżu miejscowości (bliskość materiału), które uległy jedynie naturalnym przeobrażeniom przyrodniczym (brak planowej rekultywacji). Liczne stare wyrobiska wskazują, że w przeszłości na potrzeby lokalne wydobywano na większą skalę kruszywo lub iły oraz kaolin (Wyszonowice).

Wody

Największą rzeką jest Oława, która przecina Gminę z południowego zachodu na północny wschód. Pozostałe rzeki płyną po granicach Gminy. Kolejną pod względem wielkości jest Krynka.

W zasięgu zlewni rzeki Oławy znajduje się 92,4% powierzchni gminy, a tylko jej północnozachodnie krańce należą do zlewni rzeki Ślęzy. Sieć hydrograficzna gminy jest dość bogata, zwłaszcza w szerokiej dolinie Oławy, gdzie – oprócz głównego koryta tej rzeki – występują liczne jego rozgałęzienia i drobne dopływy. Ważniejszymi dopływami rzeki Oławy na terenie gminy Wiązów są: Gnojna, Witówka, Babica i Łękawa. Do pozostałych ważniejszych cieków powierzchniowych gminy należy płynący wzdłuż południowej granicy potok Rożnowski Rów uchodzący (poza granicą gminy) do rzeki Krynka.

Na terenie gminy Wiązów zlokalizowane są następujące zbiorniki wodne:

- Kompleks stawów w Wiązowie (własność Gminy pow. 1,93 ha). Jest on obecnie użytkowany przez Polski Związek Wędkarski Koło w Wiązowie,
- Stawy w Wiązowie - Biskupicach (pow. 0,48 ha), własność prywatna,
- Kompleks stawów rybnych w Wyszonowicach (pow. 3,33 ha). Stanowi on własność Skarbu Państwa i administrowany jest przez Agencję Nieruchomości Rolnych,
- Staw w parku w Wawrzęcicach – własność Gminy, powierzchnia: 1,93 ha,
- Zbiorniki powyrobowiskowe Kaolina i Kalinowa.

Pozostałe ciekły wodne w Gminie to rowy melioracyjne (niegdyś były to w części naturalne strumienie).

2.4. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna

Telekomunikacja

We wszystkich miejscowościach gminy Wiązów mieszkańcy mają dostęp do tradycyjnej sieci telekomunikacyjnej. Dodatkowo na terenie Gminy funkcjonują wszyscy najważniejsi operatorzy telefonii komórkowej. Obecnie we wszystkich wsiach gminy Wiązów podłączonych jest wielu mieszkańców, a możliwości techniczne pozwalają na podłączenie kolejnych abonentów. Problemem jest jednak niska jakość tych sieci w kontekście rozwoju Internetu szerokopasmowego (brak kompleksowych łączy światłowodowych).

Transport i komunikacja

Gmina posiada idealne położenie logistyczne. Przez tereny gminy przebiega autostrada A4 z dwoma węzłami: Brzezimierz i Przylesie łącząca Wrocław z Gliwicami oraz drogi krajowe nr 39 łącząca Łagiewniki z Brzegiem, 38 łącząca Wiązów z Brzegiem i droga nr 37 łącząca oraz sieć dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

Komunikacja drogowa

Gmina Wiązów powiązana jest z otaczającym obszarem układem komunikacji drogowej gęstą siecią dróg oraz bliskością autostrady A4. Łączna długość wszystkich dróg na terenie gminy wynosi 87 km, z których duża część wymaga remontów kapitalnych. Brak również oddzielenia ruchu regionalnego od ruchu lokalnego. Drogi gminne mają długość 12 km. Przez obszar gminy przebiegają również drogi ponadgminne o mniejszym natężeniu ruchu i mniejszej (bądź fragmentarycznej) uciążliwości, tj:

- droga wojewódzka 396 relacji Strzelin–Oława;
- droga wojewódzka 378 relacji Strzelin–Grodków;
- drogi powiatowe: Stary Wiązów-Wawrzyszów; Wawrzeńcice-Gułów-Wiązów, Miechowice Oławskie- Jutrzyna, Wiązów-Jędrzychowice; Witowice-Kurów, Witowice-Kalinowa, Kalinowa –Bryłówek, Bryłówek- Jaworów-Kłósów, Kowalów – Jutrzyna, Zborowice -Stary Wiązów.

Komunikacja kolejowa

Przez gminę przebiega nieczynna linia kolejowa: Strzelin-Brzeg. W chwili obecnej nie planuje się odtworzenia jej dla celów transportu kolejowego. Mieszkańcy Gminy korzystają z komunikacji kolejowej i dworca kolejowego położonego w Strzelinie.

Komunikacja autobusowa

Na terenie gminy funkcjonuje komunikacja PKS oraz prywatni przewoźnicy dzięki czemu dosyć dobrze rozwiązany jest układ lokalnych połączeń Wiązowa ze Strzelinem, Brzegiem i Wrocławiem. W dni świąteczne i soboty oraz niedziele komunikacja praktycznie nie istnieje. Bardzo ograniczona jest ona także w trakcie wakacji szkolnych. Wynika to z małej

opłacalności takich przewozów wobec zwiększonego przemieszczania się większości mieszkańców własnymi

Samochodami Do najważniejszych przewoźników, którzy obsługują Gminę Wiązów należą:

- PKS OŁAWA;
- POLBUS PKS WROCLAW SP. Z O.O.;
- PKS BRZEG SP. Z O.O.

Ciepłownictwo i gazownictwo

Zaopatrzenie w energię ciepłą oparte jest w gminie głównie na indywidualnych źródłach ciepła. Do ogrzewania zabudowy mieszkaniowej i obiektów prowadzących działalność gospodarczą stosuje się najczęściej paliwa stałe: węgiel i koks, które – zwłaszcza przy mniej sprawnych urządzeniach spalania – powodują emisje zanieczyszczeń do powietrza: SO₂, NO₂, CO₂, pyłów. Sporadycznie np. w obiektach użyteczności publicznej, do ogrzewania obiektów stosowany jest gaz propan-butan lub olej opałowy – paliwa bardziej korzystne z ekologicznego punktu widzenia niż paliwa stałe. Coraz częściej stosowane jest również drewno i węgiel typu eko-groszek. Na terenie gminy brak jest zintegrowanej sieci gazowej.

Zaopatrzenie w wodę i kanalizacja

Systematycznie rozbudowuje się sieć kanalizacji sanitarnej, szczególny nacisk władze gminy kładą na przygotowanie terenów pod inwestycje, uzbrajając już wydzielone tereny i powiększając ich zasoby. Gmina Wiązów posiada bardzo dobrze rozbudowaną sieć wodociągową, z której korzystają wszystkie miejscowości gminy. Na terenie gminy znajduje się 46,1 km czynnej sieci wodociągowej oraz 1327 przyłączy. Właścicielem całej infrastruktury wodociągowej jest Gmina Wiązów, zarządcą sieci jest działający w jej imieniu Zakład Gospodarki Komunalnej w Wiązowie. Sieć wodociągowa zasilana jest przez 6 stacji uzdatniania pobierających wody z lokalnych ujęć głębinowych. Stacje wodociągowe, wraz z ujęciami znajdują się w miejscowościach: Wiązów, Zborowice, Częstocice, Księżyce, Wyszonowice i Łojowice. Na terenie Gminy Wiązów nie ma kompleksowo uporządkowanej gospodarki ściekowej. W chwili obecnej sieć kanalizacji sanitarnej posiada tylko około 60% miasta Wiązów. Długość istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wiązów wynosi 8,3 km. Pozostałe miejscowości nie są wyposażone w zbiorcze systemy kanalizacyjne. Ścieki odprowadzane są do lokalnych zbiorników bezodpływowych, bądź w wyniku nieszczelności powyższych (lub działań nielegalnych) bezpośrednio do sieci kanalizacji deszczowej lub rowów melioracyjnych ścieki zebrane na terenie gminy bezpośrednio (siecią kanalizacyjną z terenu miasta) lub pośrednio (wozami asenizacyjnymi z terenów wiejskich i nieskanalizowanej części miasta) dostarczane są na mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków w Starym Wiązowie.

Źródła energii

Elektroenergetyka jest jedną z najlepiej rozwiniętych dziedzin infrastruktury technicznej. Wszystkie miejscowości na terenie gminy Wiązów mają doprowadzoną energię elektryczną. Zaopatrzenie w energię pochodzi ze stacji średniego zasilania zlokalizowanej w Strzelinie (Główny Punkt Zasilania). Z tego też względu nadzór nad siecią i urządzeniami energetycznymi znajdującymi się na terenie gminy prowadzi strzeliński rejon energetyczny firmy „EnergiaPro Gigawat”.

Gospodarka odpadami

W ostatnich latach wybudowano oczyszczalnię ścieków i wysypisko śmieci. Na terenie gminy funkcjonuje dzisiaj jedno składowisko odpadów komunalnych. Gminne Składowisko Odpadów, które położone jest w pobliżu drogi relacji Wiązów-Janowo – jest składowiskiem odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Na składowisku nie ma wydzielonej części na zbieranie i gromadzenie odpadów niebezpiecznych. Eksploatowana kwatery o powierzchni 0,7ha ma charakter podziemowo – nadziemowy. Obiekt składowiska jest kompleksowo wyposażony w niezbędne urządzenia i elementy techniczne. Składowisko przyjmuje odpady tylko z gminy Wiązów i, co niezwykle istotne, posiada stosowne zezwolenie administracyjne tzw. pozwolenie zintegrowane (IPPC) na jego eksploatację do roku 2016.

Gmina prowadzi selektywną zbiórkę szkła i opakowań z tworzyw sztucznych. Pojemniki znajdują się we wszystkich miejscowościach gminy.

Oświata

Na terenie Gminy Wiązów funkcjonują Szkoły Podstawowe w miejscowościach: Witowice, Wawrzyszów i Jaworów oraz Zespół Szkół Publicznych w Wiązowie, w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa i Gimnazjum Publiczne. Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych wynosi ok. 600, a do gimnazjum ok. 300. W Wiązowie funkcjonuje Przedszkole Miejskie. W mieście Wiązów zlokalizowane jest jedyne przedszkole gminne. W dwóch szkołach podstawowych utworzono oddziały przedszkolne.

Zdrowie

Na terenie gminy Wiązów zlikwidowano dotychczasowy szpital znajduje się obecnie Dom Pomocy Społecznej. Na terenie gminy działają trzy zakłady opieki zdrowotnej – jednostki pozabudżetowe oraz dwa gabinety stomatologiczne. Funkcję leczenia zamkniętego i specjalistycznego realizuje na rzecz mieszkańców gminy Wiązów głównie Szpital Powiatowy w Strzelinie. Część mieszkańców korzysta także z placówek tego typu w Oławie i Brzegu.

Rekreacja i sport

Funkcję gminnego centrum kultury, kreujące określone akcje i imprezy artystyczne, a zarazem aktywizujące uzdolnionych w tym zakresie mieszkańców gminy pełni Gminna Biblioteka Publiczna. Biblioteka szerzy szeroko pojętą kulturę wśród jak największej, potencjalnej liczby odbiorców. To z inicjatywy lub przy wsparciu pracowników Biblioteki odbywają się wszelkiego

rodzaju imprezy skierowane do lokalnej społeczności:

- Festyny i zabawy, m.in.: Dożynki, Dzień Matki, przeglądy, festyny, Święto Miasta, Bal Sylwestrowy itp.
- Turnieje i konkursy: Przegląd Małych Form Teatralnych, Przegląd Zespołów Kolędniczych, Turnieje szachowe i warcabowe, Turniej Wiedzy o Wiązowie, Konkursy Recytatorskie, Konkursy plastyczne, Konkursy czytelnicze
- Koncerty: zespołów amatorskich, profesjonalne (muzyczne, kabaretowe)
- Tu także znajdują się stałe sekcje i kółka zainteresowań: plastycznych, muzycznych i artystycznych, które na zasadzie spotkań cyklicznych prowadzą aktywną działalność kulturalną. Uruchomiono także kawiarenkę internetową. W obiekcie Biblioteki odbywają się próby młodzieżowej grupy tanecznej. Prężnie działa także sekcja teatralna. Gminna Biblioteka Publiczna współpracuje ze szkołami z terenu gminy, Radami Sołeckimi, Klubem Seniora, Klubem AA i innymi osobami lub instytucjami zainteresowanymi krzewieniem kultury i tradycji.

W większości miejscowości ciągle jednak brakuje stałej, dobrze wyposażonej bazy lokalowej, treningowej i sprzętowej, która pozwalałaby na większą dynamikę działań w/w zakresie, a co najważniejsze przyczyniała by się do wzrostu zainteresowania szerszym sektorem kulturalnym i rekreacyjnym wśród społeczności wiejskiej, zwłaszcza wśród młodzieży.

Kultura i dziedzictwo kulturowe

W 1984 roku powstał Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Wiązowie, przekształcony w 2000 roku na Wiązowskie Centrum Kultury, a w 2007 roku w Gminną Bibliotekę Publiczną. Biblioteka kieruje swą działalność do szerokiego kręgu odbiorców i uczestników. Gminna Biblioteka Publiczna w Wiązowie prowadzi swoją działalność przy Wiązowskim Centrum Kultury. W skład biblioteki wchodzi także Oddział Dziecięcy i Filie Biblioteczne w trzech miejscowościach gminy: Witowice, Wyszonowice, Jutrzyna. Biblioteki zajmują się gromadzeniem, opracowaniem i udostępnianiem zbiorów oraz udzielają wszechstronnych informacji w oparciu o posiadane zbiory oraz popularyzują książkę i czytelnictwo na terenie Gminy Wiązów. Zespół Ludowy „Wiązowianie” powstał w 1984 roku przy Ośrodku Kultury w Wiązowie. Założycielem i kierownikiem 12-osobowego zespołu był Zbigniew Zamolski. W skład zespołu wchodziła kapela ludowa oraz grupa śpiewacza. Zespół występował w ludowych strojach opoczyńskich. Repertuar stanowiły pieśni dolnośląskie oraz z innych regionów Polski, a także kolędy.

Zabytki Gminy Wiązów

Obiekty historyczne i zabytkowe Miasta Wiązów:

Ratusz (1616r.,1667r.);

Relikt wałów ziemnych ;

Zespół kościelny, kościół św. Mikołaja, poł. XV, plebania, wikariat;

Cmentarz parafialny, ul. 1 Maja, koniec XIX (kaplica cmentarna);

Zespół dworca kolejowego – (1905r.);

Wille przy ul. Armii Ludowej – (1915-1925r.);

Prepozytura dóbr biskupich i folwark na Biskupicach 3, XVII w.;

Zabudowa ul. Daszyńskiego (1870-1910r.);

Zespół młyński (k.XIX.);

Sala widowiskowa ul. Staszica (1900r.);

Szkoła podstawowa ul. Świerczewskiego (1895r.);

ob. Gminna Biblioteka Publiczna ,pl. Wolności 22, (XIXw.);

Cmentarz Żołnierzy Armii Radzieckiej;

2.5. Gospodarka

Najważniejszym działem gospodarki jest rolnictwo. Użytki rolne należą głównie do czarnoziemów i bielicy zaliczanych do wysokich klas bonitacyjnych (I-III), dających wysokie plony. W Gminie jest 12356 ha użytków rolnych, z których na grunty orne przypada 11033 ha, na sady 27 ha, łąki 738 ha i pastwiska 558 ha. Gmina Wiązów jest gminą rolniczą. Udział użytków rolnych w stosunku do powierzchni całkowitej wynosi 87%. Obszar gminy Wiązów zaliczony został do obszarów województwa dolnośląskiego, na którym istnieją szczególnie korzystne warunki dla intensywnego rozwoju produkcji rolniczej. Na terenie gminy, poza związanymi z rolnictwem, funkcjonują głównie niewielkie zakłady produkcyjne i rzemieślnicze, zatrudniające do 30 osób. Doskonała lokalizacja względem aglomeracji wrocławskiej i miasta Opola oraz bliskość autostrady A4 stwarzają idealne warunki do inwestowania w Gminie Wiązów. Dużą zachętą dla inwestorów powinna być dobra

technicznie sieć dróg, ekologicznie czyste i bardzo dobrej klasy obszary rolne, wykwalifikowany personel rolniczy, wysokiej jakości woda pitna rozprowadzona na terenie całej Gminy przez zakład wodociągowy. Nie bez znaczenia jest również duży wybór gruntów pod zabudowę mieszkaniową i produkcyjną. Planowane jest również założenie gazociągu na terenie całej Gminy. Aby zapewnić start rozpoczynającą działalność gospodarczą na terenie Gminy, tutejsze władze udzielają pomocy, w tym także ulg inwestycyjnych. Ważnym elementem sprzyjającym rozwojowi gospodarczemu Gminy Wiązów są plany utworzenia podstrefy Wiązów w ramach Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. W Gminie Wiązów funkcjonuje kilka zakładów przemysłowych, głównie niewielkie zakłady produkcyjne i rzemieślnicze zatrudniające do 30 osób: wyrób tworzyw sztucznych, stolarki budowlanej, galanterii papierniczej, ślusarstwo, mechanika pojazdowa i usługi budowlane wszystkich branż. Istnieje tutaj rozwinięte rzemiosło związane głównie z budownictwem, wyrobami kamieniarskimi, częściami instalacji samochodowych, produkcją wyrobów z tworzyw sztucznych oraz produkcją drzwi, okien i schodów.

Z uwagi na bardzo korzystne warunki klimatyczne oraz dobre warunki glebowe gmina ma predyspozycje do spełniania funkcji rolniczych oraz usługowo-produkcyjnych, ze szczególnym nastawieniem na działalność w sektorze przetwórstwa rolno-spożywczego. Dogodne położenie daje także szanse gminie na rozwój gospodarczy w sektorze logistyki, magazynowania i produkcji nieuciążliwej dla środowiska. Bliskość Wrocławia i Opola oraz rozwinięta sieć komunikacyjna powinna sprzyjać powstawaniu nowych podmiotów gospodarczych. Tendencję tą hamuje jednak słaba infrastruktura techniczna, a w szczególności brak kompleksowo uzbrojonych terenów z dostępem do sieci kanalizacyjnej, gazowej oraz właściwej mocy zaopatrzenia w energię elektryczną. Często brakuje także dobrych dróg dojazdowych.

Podstawową funkcją gospodarczą rozwiniętą na terenie gminy Wiązów jest rolnictwo o roślinnym kierunku produkcji. W strukturze zasiewów dominują zboża (zwłaszcza pszenica) oraz rzepak i buraki cukrowe. Hodowla odgrywa dużo mniejszą rolę. Miasto Wiązów stanowi ośrodek usługowy i obsługi rolnictwa. Jest też małym ośrodkiem produkcyjnym (przemysł lekki i nieuciążliwy). Sektor gospodarczy związany z obsługą rolnictwa rozwinął się też we wsiach Stary Wiązów, Częstocice i Łojowice. Istnieją pewne możliwości aktywizacji gospodarczej (także pozarolniczej) w rejonie autostrady w związku z istniejącym węzłem autostradowym „Przylesie” (gmina Olszanka) oraz ”Brzezimierz” (sąsiednia gmina Oława). W roku 2006 na terenie gminy Wiązów utworzono podstrefę Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Invest-Park”, pod której działalność przekazano kompleksy gruntów obok węzła autostradowego „Brzezimierz” (rejon wsi Kurów) oraz tereny przemysłowe w obrębie Wiązowa przy drodze wylotowej na Brzeg. Obecnie trwają prace nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego i działania inwestycyjne zmierzające do lokalizacji na tym terenie pierwszych podmiotów gospodarczych.

Ze względu na bardzo dobre gleby, przeważnie I, II i III klasy botanicznej, gmina Wiązów stanowi typowo rolniczy teren. Jak wynika z powyższej tabeli, grunty orne stanowią 89% całej powierzchni w gminie, czyli więcej niż sady, łąki, pastwiska, lasy i grunty leśne w gminie razem wzięte. Tak duży procent gruntów ornych wpływa zasadniczo na strukturę gospodarki w gminie.

Bezrobocie

TABELA 1 BEZROBOCIE W GMINIE NA TLE POWIATU, WOJEWÓDZTWA I KRAJU.

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych	% stopa w kraju	% stopa w wojew. dolnośląskim	% w powiecie strzelińskim
Styczeń 2008	2867	11,5	11,7	18,7

Luty 2008	2843	11,3	11,6	18,5
Marzec 2008	2657	10,9	11,2	17,5
Kwiecień 2008	2542	10,3	10,7	16,9
Maj2008	2374	9,8	10,2	16,0
Czerwiec2008	2278	9,4	9,8	15,4
Lipiec 2008	2289	9,2	9,6	15,5
Sierpień2008	2243	9,1	9,5	15,2
Wrzesień2008	1965	8,9	9,3	13,6
Październik 2008	1862	8,8	9,2	12,9
Listopad 2008	1763	9,1	9,6	12,3
Grudzień2008	1905	9,5	10,2	13,2
Liczba mieszkańców powiecie	44.781(31.12.2006)			

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Strzelinie - www.pup.strzelin.ac.pl

Turystyka

Na terenie miasta i gminy Wiązów usługi w dziedzinie turystyki świadczą: kawiarnia w Wiązowie i dwa bary w terenie. Na terenie gminy występują liczne obiekty zabytkowe: kościoły, zespoły pałacowo-parkowe, budownictwo wiejskie oraz historyczne układy urbanistyczne miasta Wiązów. Na określonych obszarach występują także ciekawe obiekty mogące stanowić bazę dla rekreacji i turystyki pieszej lub rowerowej (układy przyrodnicze doliny Krynki, rzeki Oławy, zbiorniki wodne na terenie byłych wyrobisk kopalnianych w kalinowej i Wyszonowicach). Jednak działalność turystyczna w gminie praktycznie nie istnieje, a przynajmniej takiej nie zarejestrowano, w związku z czym Gmina nie generuje dochodów wynikających z działalności turystycznej.

3. Inwentaryzacja zasobów wsi Witowice

3.1. Położenie

Rys. 4 Mapa miejscowości Witowice

Rysunek 2 : Mapa Witowic

Źródło: Google Maps, www.maps.google.com

Rysunek 3 Mapa topograficzna Witowice

źródło: Powiatowy Ośrodek Dokumentacji

3.2. Rys historyczny

Witowice to wieś przydrożna, 148 m n.p.m., 5 km na północ od Wiązowa. Znajdźiska archeologiczne świadczą o zamieszkiwaniu tych ziem już w neolicie(ok. 4500 do 1700 lat p.n.e.) Znana już w 1298 jako Witowicz, w 1319 Wytkowicz, 1395 Witkowicz także Wichowicz. Niemiecka nazwa z 1939 r. Weigwitz. W latach 1940-45 pracowali tu jeńcy

jugosłowiańscy i francuscy ze stalagu VIII C Sagan – Żagań. We wsi znajduje się przystanek PKS, sklepy Spożywcze, Szkoła, świetlica. Kiedyś był tu PGR, SKR, Klub Rolnika, pijalnia piwa, poczta, w obecnym budynku nr 46 – posterunek policji oraz Urząd Gminy.

Na placu obok przystanku PKS, na skrzyżowaniu dróg Wiązów- Kalinowa, Kurów leży głaz narzutowy, granitowy o zaawansowanym wietrzeniu. Od strony zachodniej obrobiony ręką ludzką, spłaszczony. Na powierzchni obwód 7,8 m, wysokość nad powierzchnią ziemi 1,40 m. godny uznania za pomnik przyrody. Ok. 15 m od głazu stoi drewniany krzyż przydrożny.

3.3. Środowisko

3.3.1. Wody

Przez Witowice, a w szczególności koło Starego młyna płynie rzeka Oława z odnoga tzw. Młynówką . przez miejscowość płynie za ogrodami posesji z północnej strony miejscowości rzeczka Witówka.

3.3.2. Gleby

Użytki rolne cechuje stosunkowo wysoka różnorodność gleb pod względem ich geologicznego pochodzenia i przebiegu procesów glebo twórczych, mineralnych składników. W klasyfikacji bonitacyjnej znajdują się: gleby klasy II , gleby klas III gleby klas IV, gleby klas V – VI. Najczęściej spotykane są tutaj gleby klas II- IV są średnio przydatne dla rolnictwa. Uprawa orna tych gleb, umożliwiająca odpowiedni poziom plonowania wymaga regularnego wapniowania oraz wysokiego nawożenia organicznego i mineralnego.

3.3.3. Lasy

Wzdłuż rzeki Oława mieszany las.

3.4. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna

3.4.1. Transport i komunikacja

Komunikacja drogowa

Przez miejscowość Witowice biegnie droga powiatowa.

Komunikacja kolejowa

Miejscowość Witowice nie posiada połączeń kolejowych, a linia kolejowa łącząca Wiązów ze Strzelinem nie funkcjonuje. Najbliższa stacja kolejowa mieści się w Strzelinie.

Komunikacja autobusowa

Witowice posiada kilka połączeń dziennie z Wiązowem-siedzibą Urzędu Miasta i Gminy, Strzelinem – siedzibą władz powiatu oraz z Oławą i siedziba powiatu oławskiego. Relacje te komunikują Witowice także z innymi miejscowościami w gminie na tych trasach.

Do najważniejszych przewoźników obsługujących wieś Witowice należy PKS OŁAWA.

3.4.2. Telekomunikacja

Mieszkańcy Witowic posiadają kablową sieć telefoniczną , oraz światłowody .
Uzupełnieniem tej sieci są systemy telefonii komórkowej wszystkich operatorów działających na terenie Polski.

3.4.3. Ciepłownictwo i gazownictwo

Mieszkańcy nie korzystają z sieci gazowej. Rozprowadzanie gazu odbywa się metodą bezprzewodową (butle propan-butan).

3.4.4. Zaopatrzenie w wodę i kanalizacja

Wieś posiada kanalizację deszczową i sieć wodociągową. Nie są odprowadzane ścieki komunalne. Mieszkańcy korzystają ze zbiorników bezodpływowych.

3.4.5. Energetyka

Linia energetyczna jest napowietrzna. Zasilanie zapewnione jest przez Zakład Energetyczny ENERGIAPRO GIGAWAT Wrocław. Oświetlenie uliczne jest założone w całej wsi.

3.4.6. Gospodarka odpadami

W Witowicach istnieje system segregacji odpadów. Sortowanie odpadów odbywa się w podziale na tworzywa: szkło i plastik – do odpowiednich pojemników. Do indywidualnego składowania odpadów mieszkańcy posiadają pojemniki na śmieci, które są regularnie raz na miesiąc wywożone przez przedsiębiorstwo, z którym jest podpisana umowa.

3.5. Sfera społeczna

3.5.1. Oświata

Na terenie wsi Witowice jest szkoła podstawowa im. Marii Konopnickiej mieści się tu oddział przedszkolny oraz klasy 0-6. Dzieci uczęszczają również do szkół znajdujących się w Wiązowie (Zespół Szkół Publicznych), w Strzelinie i Oławie (szkoły ponadgimnazjalnej). Największa liczba dzieci z miejscowości Witowice uczy się w Zespole Szkół Publicznych w Wiązowie.

3.5.2. Zdrowie

Mieszkańcy Witowic najczęściej korzystają ze służby zdrowia w Wiązowie. Funkcję lecznictwa zamkniętego i specjalistycznego realizuje na rzecz mieszkańców gminy Wiązów głównie Szpital Powiatowy w Strzelinie Na terenie gminy jest tylko jedna apteka – Apteka Herbowa w Wiązowie, z której korzystają także mieszkańcy wsi.

3.5.3. Rekreacja i sport

Teren sołectwa, wraz z obiektami znajdującymi się w jego obrębie, stanowią dobrą, lecz wymagającą remontu bazę sportowo – rekreacyjną. W ciągu całego roku odbywają się tu imprezy sportowo- rekreacyjne, z których wymienić można m.in. zawody piłki nożnej, turnieje sportowe i mini olimpiady. Plac zabaw wyposażony jest w huśtawki i zjeżdżalnie oraz 4 ławki. Na terenie wsi jest duże boisko do piłki nożnej, plac przygotowany pod boisko do koszykówki, małe boisko do piłki nożnej oraz plac na boisko do piłki siatkowej.

3.5.4. Kultura i dziedzictwo kulturowe

Działalność kulturalna

W sołectwie działa filia Publicznej Biblioteki Gminnej w Wiązowie oraz świetlica wiejska. Życie kulturalne i sportowe stanowią ważny element funkcjonowania sołectwa. Umożliwiają spędzenie wolnego czasu w atrakcyjny sposób. Systematycznie organizowane są imprezy okolicznościowe: Dzień Babci, Dzień Dziadka oraz Dzień Matki. W okresie zimowym odbywają się Mikołajki oraz spotkania opłatkowe. Bardzo istotną formą rozwoju życia kulturalnego są imprezy rozrywkowe takie jak zabawy taneczne, pikniki dożynkowe oraz festyny. Organizowane są również zajęcia sportowo-rekreacyjne i feryjne dla dzieci przedszkolnych i młodzieży szkolnej.

Obiekty dziedzictwa kulturowego

Obiekty historyczne na terenie wsi Witowice

Kościół parafialny pod wezwaniem Matki Boskiej Częstochowskiej

Kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej z końca XIX w, murowany na cokole, halowy z pięciobocznym prezbiterium, wieża od zachodu z dwiema dobudówkami. Hala z oknami o łukach pełnych z dachem dwuspadowym z ażurowym krzyżem od strony prezbiterium. Prezbiterium podzielone lizeniami zwieńczone fryzem arkadowym. Wieża z tarczą zegarową, z łukiem iglicowym zakończonym kulą i krzyżem. W kruście nieczytelne 2 epitafia a w posadzce zatarte płyty nagrobne. Prezbiterium 5-boczne ze sklepieniem żebrowym. Hala ze stropem płaskim, otynkowanym, chór muzyczny z prospektem organowym bez piszczałek. Empory boczne dwukondygnacyjne, drewniane na ozdobnych słupach. Na ścianach współczesna polichromia. Ołtarz główny z obrazem Matki Boskiej Częstochowskiej oraz dwa ołtarze boczne. Elementy świadczące o wartości artystycznej tego obiektu to przede wszystkim ukształtowanie bryły i elewacji mieszczące się w nurcie stylu neoromańskiego. Reliktem najstarszym kościoła jest wieża pochodząca najprawdopodobniej z przełomu XII / XIV w. Obecną formę kościół otrzymał podczas przebudowy w 1857 roku.

Na murze kościoła od strony południowej epitafium z 1598 r. z dwiema postaciami, napisami i herbami, zwieńczone trójkątnym tympanonem. Od strony południowej klasycystyczny nagrobek z końca XIX w. zwieńczony trójkątnie z krzyżem trójlistnym. Od strony wschodniej stoi 7 nagrobków XIX wiecznych wykonanych w piaskowcu i marmurze. Od strony zachodniej w murze otaczającym kościół o wysokości 1,5 m epitafium z napisem i 16 herbami w kamieniu.

Rysunek 4 Kościół parafialny pod wezwaniem Matki Boskiej Częstochowskiej

Źródło: www.archidiecezja.wroc.pl

Rysunek 5 Kościół parafialny pod wezwaniem Matki Boskiej Częstochowskiej

Rysunek 6 Witowice, widok na centrum wsi a w nim od lewej widzimy gospodę, obecny kościół Matki Boskiej Częstochowskiej oraz szkołę. Rok ok. 1927

zdjęcie pochodzi ze strony <http://wroclaw.hydral.com.pl>

Cmentarz wokół kościelny

Od strony wschodniej stoi 7 nagrobków XIX wiecznych wykonanych w piaskowcu i marmurze.

Do cenniejszych zabudowań w wiosce należą

1. Dom mieszkalny nr 2

Rysunek 7 Dom mieszkalny nr. 2

Dom nr 2 z początku XX wieku murowany na cokole, dwukondygnacyjny, dach czterospadowy, kryty łupkiem. Z trzech stron niby rozelity zwięzione lukarnami z walutowymi spływami i półkolistymi naczółkami. Wejście z łukiem pełnym przez murowany ganek z palisadami, dźwigającymi taras z metalową balustradą. Nad oknami I piętra obdasznice na konsolkach pod oknami kasetony z tralkami. Gzyms wieńczący i kierowany między kondygnacyjny. Zabytkowa stolarka okien i drzwi, która niedawno została wymieniona.

Rysunek 8 Widok na dom mieszkalny nr 2, oraz budynek świetlicy wiejskiej

2. Dom mieszkalny nr 12

Dom z początku XX wieku, murowany, na boniowej podmurówce, parterowy z piętrowym niby ryzalitem, dach czterospadowy kryty łupkiem. Okna parteru nowoczesne, pozostałe oryginalne o łukach pełnych. Wejście o łuku pełnym. Gzyms wieńczący i pod oknami na poddaszu. Częściowo zabytkowa stolarka okien i drzwi.

3. Dom mieszkalny nr 14

Dom z początku XX w. murowany na cokole z ciosu, dwukondygnacyjny z poddaszem, dach naczółkowy z facjatą. Gzyms wieńczący. Stara stolarka okienna. Wejście przez murowaną werandę, na niej taras z metalową balustradą.

4. Budynek mieszkalno – gospodarczy nr 17

Budynek z początku XX w, murowany, parterowy, dach dwuspadowy. Okna drzwi i wrota obramowane w cegle. Ceglano kostkowy gzyms między kondygnacyjny.

5. Dom mieszkalny nr 32

Dom z początku XX w murowany na cokole, dwukondygnacyjny z poddaszem dach dwuspadowy. Dekoracja I piętra w tynku: okna w obramowaniu, z obdasznicami na konsolkach z kasetonami, w których są motywy roślinne i główka kobiety, pod oknami również kasetony. Gzyms podokapowy i między kondygnacyjny. Między górnymi gzymsami na przemian okienka i kasetony.

6. Dom mieszkalny nr 35

Dom z 1907 r. murowany na cokole, parterowy z poddaszem, dach dwuspadowy z ozdobnymi kominami. W części frontowej niby ryzalit piętrowy zwięzione trójkątne z dwiema kulami i słupkiem bogato dekorowany w tynku. Wejście z podcienia na słupach, po bokach z

kamiennymi tralkami. Naroża boniowane, okna obramowane z obdasznicami na konsolkach z kasetonami zdobionymi motywami roślinnymi. Bogato zdobione gzymsy. Całość utrzymana w stylu secesji.

Rysunek 9 Dom mieszkalny nr 35

7. Dom mieszkalny nr 36

Dom z początku XX wieku murowany na cokole, dwukondygnacyjny z poddaszem, dach dwuspadowy kryty łupkiem. Ryzalit pozornie zwieńczony trójkątnym tympanonem. Gzymsy wieńczący. Okna częściowo z nadokiennikami w kształcie korony. Stara stolarka drzwi.

Rysunek 10 Dom mieszkalny nr 36

8. Dom mieszkalny nr 37

Dom z początku XX wieku, murowany na cokole, parterowy z poddaszem, dach naczółkowy z ozdobnym kominem. Gzyms wieńczący w wschodniej połowie z oknami z opaskami i nadokiennikami i gzymsem między kondygnacyjnym. Wejście w neoklasycystycznym portalu. Częściowo stara stolarka okienna i drzwi.

9. Dom mieszkalny nr 39

Punkt filialny szkoły podstawowej w Wiązowie, dawna plebania ewangelicka z XVIII w, przebudowana w XIX i XX wieku, murowany częściowo zatynkowany mur pruski, dwukondygnacyjny z poddaszem, dach dwuspadowy. Naroża z lizeniami. Profilowany gzyms wieńczący i między kondygnacyjny

10. Dom mieszkalny nr 41

Dawny spichlerz obecnie zaadoptowany na cele mieszkaniowe, z początku XX wieku murowany, trzykondygnacyjny, dach naczółkowy z powiekami. W naczółku południowym urządzenie wyciągowe żuraw. Gzymsy podokienne, między kondygnacyjne oraz wieńczący łączący okapy dachu.

Rysunek 11 Widok na Dom mieszkalny nr 41, stan obecny i stan z przed lat

11. Dawny młyn wodny

Młyn wodny z lat 1920-1930, murowany, cztero kondygnacyjny, w części wieży 5 kondygnacyjny, dach dwuspadowy, w części wieży brogowy. Na wieży koło młyńskie- dla upamiętnienia śmiertelnego wypadku przy jego budowie. Część wieży oszalowana. Młyn podobnie jak miejscowość leżąca w pobliżu Oleśnica Mała, od 1814 roku należał do arystokratycznej niemieckiej rodziny Yorcków. Ostatnim właścicielem majątku był Peter hrabia Yorck von Wartenburg, który po pożarze w 1905 r. odbudował młyn do stanu istniejącego obecnie. Z urządzeń młyńskich pozostały: ujęcie wodne na młynówce rzeki Oława z urządzeniami do regulacji przepływu wody oraz transmisja zębata zmieniająca ruch poziomy na pionowy. Młyn od dawna nieczynny, jednak obecnie w założeniu nowego właściciela ma powstać pokazowy budynek gospodarstwa ekologicznego, nie tylko na poziomie mieszkania ale funkcjonującego przedsiębiorstwa. Młyn jest ogrzewany pompą ciepłą, dzięki czemu nie produkuje zanieczyszczeń, posiada własne ujęcie wody i oczyszczalnię ścieków. Właściciel zapowiada że w przyszłości całość zasilana będzie generatorem napędzanym turbiną wodną.

WEIGWITZ Kr. Ohlau.

Dorfpartie.

Rysunek 12 Widok na wieś oraz staw przeciwpożarowy, po prawej stroni budynek mieszkalny nr 12

3.6. Gospodarka

Sołectwo Witowice jest terenem rolniczym, przy czym typową formą organizacyjną są indywidualne gospodarstwa rolne. W obrębie miejscowości są gospodarstwa, które mają wielkość od 2- 50 ha, jedno gospodarstwo powyżej 100 ha.

Na terenie wsi mieszka około 20 bezrobotnych.

3.6.1. Podmioty gospodarcze

Na terenie wsi Witowice znajdują się 2 sklepy spożywczo-przemysłowe:

- Sklep Spożywczo-Przemysłowy p. Moniki Suszak
- Sklep „Anna” p. Adama Kowalskiego.

Na terenie wsi znajdują się również zakład Stolarski „Walczak” zajmujący się produkcją schodów, drzwi oraz mebli sklepowych.

Na terenie wsi w budynku po Starym Młynie znajdują się gospodarstwo Agro- ekologiczne, które prowadzi również działalność usługową

3.6.2. Turystyka

Wieś Witowice nie posiada bazy turystycznej. Nie ma również rozwiniętego ruchu agroturystycznego. Koło młyna rzeka Oława robi zakola, płynie przez teren zadrzewiony tworząc malowniczy zakątek. Rośnie tam wiele ciekawych roślin jak chroniona śnieżycyca wiosenna, złoć łąkowa, mioduka plamista o różnych kolorach i inne.

4. Analiza SWOT

4.1. Mocne i słabe strony miejscowości

MOCNE STRONY MIEJSCOWOŚCI, ATUTY	SŁABE STRONY MIEJSCOWOŚCI, PROBLEMY
naturalne warunki rozwoju rolnictwa,	infrastruktura drogowa. zły stan nawierzchni dróg, ciągów pieszych (chodników)
dbałość mieszkańców o wizerunek wsi,	bezrobocie i trudna sytuacja materialna rodzin,
zaangażowanie mieszkańców w podejmowaniu działań na rzecz wsi i środowiska lokalnego,	brak ofert na zagospodarowanie czasu wolnego dla młodzieży
duży procent młodzieży uczącej się i studiującej w szkołach wyższych,	brak dobrych warunków do zabaw dla dzieci i uprawiania sportu,
lokalizacja wsi w niewielkiej odległości od miast (Oława, Strzelin)	brak pełnego wyposażenia świetlicy,
czyste otoczenie i środowisko naturalne,	brak perspektyw zawodowych dla młodzieży
aktywna, przedsiębiorcza i otwarta społeczność lokalna,	brak kanalizacji ściekowej
zaangażowanie lokalnych liderów	złe połączenie komunikacyjne z dużymi aglomeracjami miejskimi.
tereny do zagospodarowania na cele kulturalne,	niewystarczająca promocja walorów miejscowości i jej otoczenia (w tym np. w Internecie).
	brak odpowiedniej infrastruktury turystycznej (miejsca atrakcyjnych, tablice informacyjne, miejsca wypoczynku, mała gastronomia, miejsca noclegowe itp.),

TABELA 2. MOCNE I SŁABE STRONY MIEJSCOWOŚCI

4.2. Szanse i zagrożenia zewnętrzne

<i>SZANSE</i>	<i>ZAGROŻENIA</i>
sprzyjająca polityka regionalna i samorządów lokalnych skierowana do obszarów wiejskich, sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich, ze strony rządu i władz wojewódzkich uczestnictwo m.in. w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013,	niewystarczające fundusze na dalszy rozwój infrastruktury i komunikacji, nieumiejętność wykorzystania środków pomocowych Unii Europejskiej,
różne formy doksztalcenia mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem osób bezrobotnych	„ucieczka” młodzieży z miejscowości,
nowe kierunki rozwoju rolnictwa ze szczególnym uwzględnieniem małych gospodarstw rodzinnych,	prawdopodobieństwo zwiększenia poziomu bezrobocia.
zwiększenie dostępności do kapitału i środków pomocowych dla osób prowadzących i rozpoczynających działalność gospodarczą	wstąpienie do UE (wzrost konkurencyjności, odpływ młodzieży za pracą, upadanie małych i drobnych gospodarstw rolnych),
tworzenie miejsc pracy na terenie Gminy Wiązów i Powiatu Strzelińskiego oraz Oławskiego, podniesienie dochodowości produkcji rolniczej.	niewystarczające fundusze na dalszy rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także na właściwe zagospodarowanie terenów ważnych dla wizerunku miejscowości i funkcjonowania jej społeczności,
możliwość uzyskania środków finansowych, zwiększanie się dostępności do kapitałów i środków pomocowych, w tym pochodzących z Unii Europejskiej	zbyt duża biurokracja w pozyskiwaniu funduszy unijnych, duża konkurencja ze strony innych samorządów w ubieganiu się o środki pomocowe,
popyt w Polsce i Europie na usługi turystyczne, oparte o zasoby przyrodnicze oraz walory kulturowe,	mała skuteczność edukacji ekologicznej.

TABELA 3. SZANSE I ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE

4.3. Zidentyfikowane problemy

Mieszkańcy Witowic zidentyfikowali następujące problemy w swojej miejscowości:

- odpływ ludzi młodych i wykształconych z terenów wiejskich,
- bezrobocie i niski poziom życia rodzin w Witowicach
- brak atrakcyjnej oferty kulturalnej dla dzieci, młodzieży i osób starszych.

Bolączką wsi, podobnie jak wielu innych małych miejscowości w Polsce, jest odpływ ludzi młodych i wykształconych z terenów wiejskich do miast. Mieszkańcy wsi wskazują jednak na fakt, że podniesienie poziomu życia i wzbogacenie oferty kulturalnej dla dzieci, młodzieży i osób starszych mogłoby trochę zmniejszyć tę niekorzystną tendencję. Dzięki inicjatywom i wydarzeniom z dziedziny kultury tworzy się bowiem między mieszkańcami wsi i gminy więź oraz poczucie przynależności do społeczności lokalnej i miejsca zamieszkania, która sprzyja osiedlaniu się w tej miejscowości. W celu zrealizowania kulturalnych i społecznych potrzeb mieszkańców warto byłoby odnowić i wyposażyć świetlicę wiejską, która – jak wiadomo – w wielu małych miejscowościach stanowi swoistego rodzaju centrum życia społecznego i kulturalnego. Dzięki takiej inwestycji możliwe będzie dalsze kontynuowanie dotychczasowych wydarzeń kulturalnych. Mieszkańcy Witowic wskazują również na brak infrastruktury rekreacyjnej i sportowej dla dzieci i młodzieży (brak nowoczesnych boisk i placów zabaw). Przykładowo, na placu przy szkole podstawowej należy wykonać boisko do piłki siatkowej oraz zamontować ławki dla publiczności, co ułatwi kontynuację dotychczasowych działań z zakresu sportu (np. organizacja zawodów sportowych w siatkówce) oraz wykonać podłoże boiska do koszykówki.

Kolejnym problemem jest niski poziom życia rodzin w Witowicach. Dzięki realizacji projektów poprawiających stan infrastruktury i komunikacji młodzież czułaby się zachęcona do pozostania w rodzinnych stronach, wzrosłoby również dobre samopoczucie osób zamieszkujących wieś. Problem jednak stanowi brak odpowiednich funduszy na przeprowadzenie koniecznych remontów i inwestycji (np. zmodernizowanie drogi powiatowej, dróg bocznych, modernizacja chodników i położenie nowych, potrzeba uzupełnienia brakujących odcinków odpływowych kanalizacji burzowej czy konieczność wykonania melioracji rowów i budowy mostów) oraz brak perspektyw zawodowych dla ludzi młodych. Część mieszkańców szansę na rozwiązanie tego problemu upatruje w funduszach unijnych, szczególnie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz w rozwoju agroturystyki.

Rozwój agroturystyki rzeczywiście stanowi szansę na przeprowadzenie nowych inwestycji i niewątpliwie będzie działał stymulująco na podniesienie poziomu przedsiębiorczości wśród społeczności lokalnej. Wpłynie także na poszanowanie dla obiektów zabytkowych, które obecnie ulegają powolnemu procesowi niszczenia z powodu braku odpowiednich prac konserwatorskich. Konieczne jest jednak przeprowadzenie profesjonalnej analizy marketingowej, która oceniłaby szansę Witowic na stanie się miejscowością agroturystyczną, ponieważ mieszkańcy żywią duże obawy, iż ich miejscowość nie jest wystarczająco atrakcyjna turystycznie, aby móc podjąć takiej roli. Władze gminy liczą na podniesienie poziomu życia mieszkańców właśnie dzięki możliwości finansowania różnych przedsięwzięć ze środków pieniężnych w ramach krajowych i zagranicznych programów wsparcia.

5. Wizja rozwoju wsi

5.1. Wizja i cele strategiczne

Na podstawie oceny atutów oraz słabych stron miejscowości, opracowano wizję oraz misję miejscowości, a także cele szczegółowe, których realizacja umożliwi spójny rozwój wsi i przyczyni się do wzrostu poziomu życia mieszkańców.

Wizja wsi

1. Wieś zadbana i uporządkowana, barwna i kwitnąca :estetyczne domy, piękne ogrody, dobrze zagospodarowany teren wokół świetlicy.
2. Wieś zintegrowana, aktywna i nowoczesna: promowanie aktywnych mieszkańców, tworzone nowe i rozwijane organizacje pozarządowych, aktywne grupy nieformalne, w tym młodzieżowe.
3. Wieś atrakcyjna dla zamieszkania: dobra infrastruktura społeczna i techniczna.
4. Wieś kameralna i chroniąca środowisko: edukacja ekologiczna.
5. Wieś wygodna i bezpieczna z rozwiniętą infrastrukturą techniczną: kanalizacja, dobra jakość dróg, przystanek autobusowy, trakty piesze.
6. Wieś dążąca do poprawy jakości życia jej mieszkańców: miejsce spotkań dla mieszkańców Witowic.
7. Wieś dbająca o rozwój intelektualny i społeczny wszystkich swoich mieszkańców: zajęcia w świetlicy dla dzieci i młodzieży, szkolenia dla dorosłych mieszkańców miejscowości.

Cele i działania

Poprawa ogólnych warunków życia mieszkańców Witowic, zadbanie o rozwój dzieci i młodzieży:

1. Remont świetlicy wiejskiej i wyposażenie jej,
2. Zmodernizowanie drogi powiatowej, dróg bocznych, modernizacja chodników i położenie nowych.
3. Przebudowa kanalizacji burzowej,
4. Potrzeba wykonania melioracji rowów, budowa mostów modernizacja dróg wśród polnych
5. Budowa kanalizacji sanitarnej
6. Budowa nawierzchni na boisku do koszykówki, zamontowanie ławki dla publiczności, uzupełnienie w dodatkowe sprzęty placu zabaw, uporządkowywanie terenu przyszkolnego, w tym : nowe ogrodzenie i monitoring,
7. Przeprowadzenie badania gleb, wapniowanie gleb dla poprawy struktury wynikające z potrzeby scalania gruntów

Rozwój i aktywizacja mieszkańców:

- Umożliwienie drobnym przedsiębiorcom i bezrobotnym dostępu do szkoleń i spotkań informacyjnych, które pozwolą im pozyskiwać środki z funduszy UE,
- Szkolenia dla rolników z możliwości pozyskiwania środków na inwestycje oraz start dla młodych rolników, a także informacje o dobrych praktykach rolniczych,
- Szkolenia z zakresu pozyskiwania funduszy na inicjatywy kulturalne.

5.2. Odniesienia do lokalnych dokumentów strategicznych

Dokumentami, które wyznaczają ramy rozwoju wsi są:

- na poziomie powiatu:

Strategia Rozwoju Powiatu Strzelińskiego na lata 2008-2018

- na poziomie gminy:

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Wiązów. Okres programowania 2008-2015

Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Wiązów.

Okres programowania 2008-2015

Plan Odnowy Miejscowości Witowice jest spójny ze Strategią Rozwoju Powiatu Strzelińskiego na

lata 2008-2018, która realizuje priorytety dokumentów krajowych, takich jak m.in. Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 czy Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013. Cele i działania wymienione w niniejszym Planie wpisują się w szczególności w cel III Strategii Powiatu Strzelińskiego, a mianowicie cel o nazwie Wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego powiatu poprzez rozwój infrastruktury. Także w niniejszym planie rozwój infrastruktury potraktowany został szeroko: od wykonywania brakujących odcinków odpływowych kanalizacji burzowej czy zmodernizowania drogi powiatowej, dróg bocznych, modernizacja chodników i położenie nowych, po działania zmierzające do polepszenie oferty kulturalnej dla mieszkańców poprzez m.in. remont świetlicy wiejskiej. Działania przewidziane w ramach Planu Odnowy Miejscowości dotyczą również promocji aktywności mieszkańców w życie wsi, co jest komplementarne z celem II Strategii Powiatu: **Wykształcona i aktywna społeczność lokalna**. Chodzi w nim przede wszystkim o aktywizację młodzieży oraz umożliwienie im warunków prawidłowego rozwoju, co wpisuje się doskonale w misję wsi Witowice.

Niniejszy dokument jest również spójny ze Strategią Rozwoju Miasta i Gminy oraz Planem Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Wiązów.

Cel pierwszy Planu Odnowy Miejscowości:

Poprawa ogólnych warunków życia mieszkańców Witowic, zadbanie o rozwój dzieci i młodzieży wpisuje się w pierwszy główny cel Strategii Rozwoju Miasta i Gminy o nazwie Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej.

Rozwój gospodarczy, który bierze pod uwagę takie działania jak m.in. modernizacja sieci dróg.

Natomiast drugi cel Planu, tj. **Rozwój i aktywizacja mieszkańców** jest zgodny z drugim głównym celem **Strategii Wzrost poziomu życia i standardu mieszkańców**, który przewiduje rozwijanie bazy kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej, a także rozwój aktywności społecznej. Plan Odnowy Miejscowości jest również zgodny z zapisami Planu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Wiązów, czyli także z jego celami, takimi jak m.in.:

- Dynamiczne pozyskiwanie środków finansowych z funduszy pomocowych UE i z innych preferencyjnych źródeł wsparcia,
- Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej Gminy,
- Stworzenie warunków komunikacyjnych dla łatwego i bezpiecznego poruszanie się w obrębie Gminy (modernizacja sieci dróg),
- Stworzenie dla mieszkańców warunków dla rozwoju i edukacji w formach pozaszkolnych (kursy i szkolenia dostosowujące do wymagającego rynku pracy, pomoc w pozyskiwaniu funduszy z UE; środki z EFS),
- Rozwijanie bazy kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej.

Planie Odnowy Miejscowości Witowice jest zgodny z postanowieniami powyższych dokumentów – znalazły swoje odzwierciedlenie w Planie oraz w sformułowanych przez mieszkańców celach strategicznych i wizji rozwoju wsi. Cele te odpowiadają gospodarczej i społecznej płaszczyźnie rozwoju terytorialnego Gminy i Miejscowości Witowice, ujętych w punkcie 5.1. niniejszego Planu.

6. Planowane przedsięwzięcia

6.1. Plan działań

W ramach konsultacji społecznych władze Gminy przeprowadziły rozmowy, w których mieszkańcy zostali poproszeni między innymi o wskazanie inwestycji, jakie uważają za najważniejsze do przeprowadzenia w ciągu najbliższych 7 lat.

Dodatkowo odbyło się spotkanie z Sołtysem Witowic i radą sołecką, dzięki czemu została potwierdzona wcześniejsza identyfikacja potrzeb inwestycyjnych miejscowości, w tym inwestycji, które zostały ujęte w niniejszym Planie Odnowy Miejscowości.

Po konsultacjach ze społecznością lokalną ustalono listę najpotrzebniejszych inwestycji na lata 2008-2015.

Mieszkańcy sołectwa Witowice wskazali w przeprowadzonej konsultacji w dniu **05.02.2008**, **24.04.2008**, **20.02.2009** za najważniejsze:

1. Remont świetlicy wiejskiej;

W związku z przystosowaniem świetlicy, która obecnie jest w bardzo złym stanie technicznym konieczna jest wymiana pokrycia dachowego, stolarki okiennej i drzwi, wymiana podłogi, wymiana instalacji elektrycznej, remont zaplecza kuchennego, montaż kominka do ogrzewania Sali, modernizacja pomieszczeń na salę klubową.

Niezbędne jest również wyposażenie świetlicy w stoliki i krzesła, oraz sprzęt kuchenny

2. Remont Kościoła Parafialnego;

Kościół parafialny wymaga gruntownego remontu i modernizacji. W ramach projektu przewidziano naprawę dachu, modernizację rynien i rur spustowych, a także elewacji zewnętrznej i wewnętrznej. Konieczny jest również remont wnętrza kościoła z uwzględnieniem elementów drewnianych. Główny ołtarz, ołtarze boczne, ambona i inne elementy wymagają prac konserwatorskich. Konieczny jest również remont budynku parafialnego oraz powiększenie terenu cmentarza. Umieszczenie tablicy informacyjnej przy Kościele, mającej na celu poinformowanie mieszkańców oraz przyjezdnych na temat historii parafii oraz Kościoła.

3. Melioracja rowów wraz z wykonaniem przepustów;

4. Remont i modernizacja chodników;

Inwestycja ta ma na celu podniesienie jakości życia mieszkańców. Dzięki modernizacji chodników podniesie się również estetyka miejscowości.

5. Naprawa stanu technicznego nawierzchni dróg wewnętrznych;

Inwestycja ta ma na celu usprawnienie ruchu samochodowego w Witowicach oraz podniesienie estetyki miejscowości.

6. Wyczyszczenie basenu przeciwpożarowego, wypełnienie betonem płyt ażurowych typu JUMBO, zabezpieczenie przed wyrastaniem chwastów.

7. Utwardzenie terenu przyszkolnego, monitoring szkoły i terenu szkolnego, nowe ogrodzenie terenu.
8. Modernizacja boiska oraz terenu przyszkolnego z przeznaczeniem na plac zabaw i boisko małych gier takich jak siatkówka, koszykówka

Dzięki inwestycji wzrośnie poziom bezpieczeństwa dzieci oraz zadowolenie rodziców, których dzieci będą korzystać z placu zabaw oraz boiska małych gier.

9. Przebudowa kanalizacji burzowej

10. Odgruzowanie wioski i wywóz gruzu na drogi śródpolne.

Dzięki temu z wioski znikną gruzy i stare budynki, poprawi się estetyka miejscowości a przy tym gruz który będzie wywieziony np. na drogi śródpolne poprawi ich stan.

6.2. Harmonogram rzeczowo-finansowy dla zadań 2008-2015

TABELA 4 HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY DLA ZADAŃ 2008-2015

L.p.	Zadanie	Szacunkowy koszt [zł] z VAT	Źródło finansowania	Termin realizacji [lata]
1	Remont gminnej świetlicy wiejskiej w Witowicach - Remont dachu - wymiana pokrycia dachowego - stolarki okiennej i drzwi - wymiana instalacji elektrycznej - wymiana podłogi - montaż kominka do ogrzewania sali, - modernizacja pomieszczeń na salę klubową. - remont zaplecza kuchennego - zakup wyposażenia	230.000,00	Budżet Gminy PROW 2007-2013 Odnowa i Rozwój Wsi	2009- 20011
2	Remont Kościoła Parafialnego	300.000,00	Parafia Rzymsko-katolicka w Witowicach PROW 2007-2013 Odnowa i Rozwój Wsi	2009-2010
3	Melioracja rowów wraz z wykonaniem przepustów	185.000,00	Budżet Gminy PROW 2007-2013 Odnowa i Rozwój Wsi	2012-2014
4	Remont i modernizacja chodników	110.000,00	Budżet Gminy PROW 2007-2013 Odnowa i Rozwój Wsi	2010-2013
5	Naprawa stanu technicznego nawierzchni dróg wewnętrznych	165.000,00	Budżet Gminy PROW 2007-2013 Odnowa i	2011-2013

			Rozwój Wsi	
6	Wyczyszczenie basenu przeciwpożarowego , wypełnienie betonem płyt ażurowych typu JUMBO, zabezpieczenie przed wyrastaniem chwastów.	55.000,00	Budżet Gminy PROW 2007-2013 Odnowa i Rozwój Wsi	2010-2011
7	Utwardzenie terenu przyszkolnego, monitoring szkoły i terenu szkolnego, nowe ogrodzenie terenu.	80.000,00	Budżet Gminy PROW 2007-2013 Odnowa i Rozwój Wsi	2009-2011
8	Modernizacja boiska oraz terenu przyszkolnego z przeznaczeniem na plac zabaw i boisko małych gier takich jak siatkówka, koszykówka	55.000,00	Budżet Gminy PROW 2007-2013 Odnowa i Rozwój Wsi	2009-2010
9	Przebudowa kanalizacji burzowej	110.000,00	Budżet Gminy PROW 2007-2013 Odnowa i Rozwój Wsi	2013- 2015
10	Odgruzowanie wioski (ruiny) i wywóz gruzu na drogi śródpolne	40.000,00	Budżet Gminy PROW 2007-2013 Odnowa i Rozwój Wsi	2009 – 2010

7. Wdrażanie i monitorowanie Planu Odnowy Miejscowości

Wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości Witowice musi poprzedzić jego akceptacja przez mieszkańców miejscowości, których przy podejmowaniu tej decyzji reprezentować będzie Rada

Sołecka. W dalszej kolejności dokument zostanie poddany pod głosowanie Radzie Gminy, która uchwalając Plan Odnowy Miejscowości, wprowadzi go tym samym w życie.

Nad wdrożeniem planu czuwać będzie Sołtys oraz Rada Sołecka oraz Burmistrz Miasta i Gminy Wiązów.

Tabela 5 Harmonogram wdrożenia Planu Odnowy Miejscowości Witowice

Lp.	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
1.	Przedstawienie Planu Odnowy Miejscowości Witowice na Zebraniu Wiejskim i Radzie Sołeckiej	Rada Sołecka, Radny wsi Witowice Burmistrz Miasta i Gminy Wiązów	2008
2.	Uchwalenie Planu Odnowy Miejscowości Witowice	Rada Sołecka i Sołtys Wsi Witowice, radny Wsi Witowice	2009
3.	Zatwierdzenie Planu Odnowy Miejscowości Witowice	Rada Miasta i Gminy Wiązów	2009

4.	Zamieszczenie Planu Odnowy Miejscowości Witowice na stronach internetowych Gminy	Burmistrz Miasta i Gminy Wiązów	2009
5.	Uzupełnienie dokumentacji technicznej inwestycji wskazanych w Planie, w tym operacji kwalifikujących się do wsparcia ze środków PROW	Burmistrz Miasta i Gminy Wiązów	2009
6.	Realizacja zadań określonych w Planie Odnowy Miejscowości	Burmistrz Miasta i Gminy Wiązów, Rada Sołecka i Sołtys Wsi Witowice	Do roku 2013

Ze względu na dynamikę zmian społeczno-gospodarczych, możliwość wystąpienia zdarzeń niemożliwych do przewidzenia lub w innych uzasadnionych wypadkach, Plan Odnowy Miejscowości Witowic może zostać zmieniony lub uzupełniony w każdej jego części. Zmian i uzupełnień można dokonać na wniosek członka Rady Sołeckiej wsi Witowice. Każdy taki wniosek musi zostać uchwalony przez Radę Sołecką i zatwierdzony przez Radę Gminy. Monitoring będzie natomiast polegał na zbieraniu informacji na temat przebiegu zaplanowanych w miejscowości inwestycji oraz ocena ich prawidłowości oraz spójności z niniejszym planem. W miarę możliwości dokonywane będą okresowe zestawienia postępów we wdrażaniu postanowień Planu, poparte mierzalnymi wskaźnikami. W monitorowaniu będą brać udział te komórki organizacyjne Urzędu Miasta i Gminy Wiązów, które zostaną zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Witowic.

Po pozytywnej opinii lokalnej społeczności i uchwaleniu Planu, będzie on obowiązywał do roku 2015. Oceny wdrożenia Planu, zarówno okresową, jak i końcową po upływie okresu obowiązywania, dokona Rada Sołecka Witowic. Zamierzenia przedstawione w niniejszym Planie będą upowszechniane w gronie przyszłych beneficjentów, wykonawców i podmiotów odpowiedzialnych za wdrożenie Planu.

Komunikacja oprze się na trzech narzędziach pozostających do dyspozycji Miejscowości i Gminy.

Głównym źródłem informacji będą oficjalne strony Miasta i Gminy Wiązów, gdzie Plan Odnowy Miejscowości zostanie zamieszczony w całości – do pobrania w formie elektronicznej przez zainteresowanych.

Drugim – potencjalnym – źródłem informacji będzie prasa lokalna i regionalna. To medium może zostać wykorzystane na etapie wyłaniania wykonawców do poszczególnych operacji w ramach planów inwestycyjnych przedstawionych w niniejszym dokumencie. Lista przedsięwzięć inwestycyjnych zamieszczona w Planie pozwala także na identyfikację ewentualnych wykonawców/inwestorów, do których osoby odpowiedzialne za wdrażanie Planu będą mogły skierować ewentualne akcje promocyjne i reklamę bezpośrednią, m.in. możliwość zaproszenia do negocjacji potencjalnych partnerów przy realizacji poszczególnych działań w ramach Planu Odnowy Miejscowości Witowice.

8. Wykaz tabel i rysunków

8.1. Spis rysunków

RYSunEK 1 MAPA GMINY WIĄZÓW.....	6
RYSunEK 2 : MAPA WITOWIC.....	15

RYSUNEK 3 MAPA TOPOGRAFICZNA WITOWICE.....	15
RYSUNEK 4 KOŚCIÓŁ PARAFIALNY POD WEZWANIEM MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ.....	19
RYSUNEK 5 KOŚCIÓŁ PARAFIALNY POD WEZWANIEM MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ.....	19
RYSUNEK 6 WITOWICE, WIDOK NA CENTRUM WSI A W NIM OD LEWEJ WIDZIMY GOSPODĘ, OBECNY KOŚCIÓŁ MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ ORAZ SZKOŁĘ. ROK OK. 1927.....	20
RYSUNEK 7 DOM MIESZKALNY NR. 2.....	21
RYSUNEK 8 WIDOK NA DOM MIESZKALNY NR 2, ORAZ BUDYNEK ŚWIETLICY WIEJSKIEJ.....	22
RYSUNEK 9 DOM MIESZKALNY NR 35.....	23
RYSUNEK 10 DOM MIESZKALNY NR 36.....	23
RYSUNEK 11 WIDOK NA DOM MIESZKALNY NR 41, STAN OBECNY I STAN Z PRZED LAT.....	24
RYSUNEK 12 WIDOK NA WIEŚ ORAZ STAW PRZECIWPÓŻAROWY, PO PRAWEJ STRONI BUDYNEK MIESZKALNY NR 12.....	25

8.2 Spis tabel

TABELA 1 BEZROBOCIE W GMINIE NA TLE POWIATU, WOJEWÓDZTWA I KRAJU.....	13
TABELA 2. MOCNE I SŁABE STRONY MIEJSCOWOŚCI	26
TABELA 3. SZANSE I ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE	27
TABELA 4 HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY DLA ZADAŃ 2008-2015	32
TABELA 5 HARMONOGRAM WDROŻENIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WITOWICE	33

Plan Odnowy Miejscowości Witowice autorzy :

Elżbieta Mossoń

Piotr Uchroński